

คำถาม-คำตอบ

แนวปฏิบัติ เรื่อง แนวทางการทดสอบการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี

เพื่อพัฒนาต่อยอดให้เกิดนวัตกรรมทางการเงิน (Regulatory Sandbox Guidelines)

คำถาม	คำตอบ
1. วัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมทดสอบและพัฒนา นวัตกรรมภายใต้กรอบ Regulatory Sandbox Guidelines คืออะไร และมี ผลลัพธ์ที่คาดหวังอย่างไร	การทดสอบภายใต้ Regulatory Sandbox มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้ให้บริการทางการเงินที่สนใจนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาหรือสร้างนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการให้บริการทางการเงิน หรือเพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานของธุรกิจให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถทดสอบนวัตกรรมทางการเงินดังกล่าวภายใต้ขอบเขตที่จำกัด โดยมีผลลัพธ์ที่คาดหวัง ดังนี้ - ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา นวัตกรรมเกี่ยวกับการให้บริการทางการเงิน เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับผู้ใช้บริการ เพิ่มช่องทางการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชน เพิ่มประสิทธิภาพ หรือลดต้นทุนการให้บริการทางการเงิน - สนับสนุนให้เกิดการทดสอบเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการเงินมากขึ้นในสภาพแวดล้อมของการใช้งานจริง เพื่อลดเวลาในการนำผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาด และเพิ่มโอกาสที่นวัตกรรมดังกล่าวจะสามารถให้บริการได้ในวงกว้าง - จำกัดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการนำเสนอ นวัตกรรมใหม่ ๆ ต่อผู้ใช้บริการและระบบการเงินโดยรวม โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนา นวัตกรรม - ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันระหว่างผู้เข้าร่วมทดสอบ ธนาคารแห่งประเทศไทย และหน่วยงานกำกับดูแลอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปพิจารณากำหนดนโยบายการกำกับดูแลที่เหมาะสม สอดคล้องกับความเสี่ยงและไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา นวัตกรรมทางการเงิน
2. รูปแบบการทดสอบ ภายใต้กรอบ Regulatory Sandbox Guidelines ของ ธปท. มีทั้งหมดกี่ประเภท และมีความแตกต่างกันอย่างไร	การทดสอบภายใต้กรอบ Regulatory Sandbox Guidelines แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ - Regulatory Sandbox คือการทดสอบ นวัตกรรมทางการเงินหรือสนับสนุนการให้บริการทางการเงินที่ ธปท. มีเกณฑ์การกำกับดูแล หรือเป็นธุรกิจหรือธุรกรรมที่ ธปท. อนุญาตให้ผู้ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลสามารถดำเนินการได้ และมีลักษณะเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน เช่น โครงการ Standard QR Code for Payment หรือเป็นธุรกิจที่กฎหมายกำหนดให้ทดสอบใน Regulatory Sandbox เช่น P2P Lending การถือครอง Digital Asset เพื่อการพัฒนา นวัตกรรมทางการเงิน เป็นต้น - Own Sandbox คือการทดสอบ นวัตกรรมทางการเงินหรือสนับสนุนการให้บริการทางการเงินที่ ธปท. มีเกณฑ์การกำกับดูแล โดยเป็น นวัตกรรมทางการเงินเฉพาะรายที่ทดสอบอยู่ในการดูแลของผู้ให้บริการทางการเงินเอง เช่น การใช้ Artificial Intelligence (AI) ในการประเมินความสามารถผู้กู้ การใช้ Blockchain ร่วมกับพันธมิตรทางธุรกิจที่ไม่มีลักษณะเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน ทั้งนี้ ขึ้นกับการประเมินความเสี่ยงของผู้ให้บริการตามแนวทางที่ ธปท. กำหนด

คำถาม	คำตอบ
	3. Enhanced Regulatory Sandbox คือการทดสอบนวัตกรรมการเงินหรือสนับสนุนการให้บริการทางการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยยังไม่ได้มีเกณฑ์การกำกับดูแลหรือยังไม่อนุญาตให้ดำเนินการ ซึ่งทดสอบได้ในวงจำกัดโดยมีเงื่อนไขการไม่ประกอบธุรกิจ เช่น การชำระราคาที่มีการกำหนดเงื่อนไขอัตโนมัติ (Programmable Payment)
3. ใครสามารถสมัครเข้าทดสอบใน Sandbox ของ ธปท. ได้บ้าง	สำหรับ Regulatory Sandbox และ Own Sandbox นั้น ผู้เข้าทดสอบจะต้องเป็นผู้ให้บริการทางการเงินภายใต้การกำกับดูแลของ ธปท. สำหรับ Enhanced Regulatory Sandbox ธปท. ไม่จำกัดผู้ที่สามารถสมัครเข้าทดสอบ โดยจะกำหนดนวัตกรรมที่สามารถเข้าทดสอบได้เป็นรอบ ๆ ทั้งนี้ ธปท. คาดหวังว่าผู้สมัครเข้าทดสอบจะต้องมีความพร้อมในการเข้าร่วมการทดสอบ อาทิ มีผลการศึกษาหรือผลการวิจัยที่แสดงถึงความเป็นไปได้ในการนำนวัตกรรมมาใช้ในการให้บริการ รวมถึงมีความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องก่อนสมัครเข้าทดสอบ
4. ผู้ที่สนใจนำโครงการเข้าทดสอบใน Sandbox สามารถสมัครติดต่อได้ที่ไหน? และมีระยะเวลาในการเปิดรับสมัครหรือไม่	ผู้ที่สนใจสมัครเข้าทดสอบสามารถติดต่อ สำนักเทคโนโลยีทางการเงิน ฝ่ายนโยบายระบบการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ที่ email: FinancialTechnologyOffice@bot.or.th เพื่อหารือรายละเอียดเพิ่มเติมก่อนสมัครเข้าทดสอบ โดย Regulatory Sandbox และ Own Sandbox สามารถสมัครเข้าทดสอบได้โดยไม่ได้กำหนดระยะเวลาการปิดรับสมัคร ส่วนในกรณีของ Enhanced Regulatory Sandbox จะเปิดรับสมัครเป็นช่วงระยะเวลา โดย ธปท. จะกำหนดประเภทนวัตกรรมการเงินที่จะเข้าทดสอบในแต่ละรอบและทดสอบเป็นรายครั้ง
5. กระบวนการสมัครและรับเข้าทดสอบใน Regulatory Sandbox Own Sandbox และ Enhanced Regulatory Sandbox มีกระบวนการพิจารณาอย่างไร	ผู้สมัครเข้าทดสอบจะต้องดำเนินการตามแนวทางที่ระบุไว้ใน “แนวปฏิบัติเรื่อง แนวทางการทดสอบการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาต่อยอดให้เกิดนวัตกรรมทางการเงิน (Regulatory Sandbox Guidelines)” ดังนี้ ○ ในกรณีของการสมัครเข้าทดสอบใน Regulatory Sandbox หลังจากที่ผู้สมัคร ได้ยื่นเอกสารสมัครเข้าทดสอบอย่างเป็นทางการแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยจะแจ้งผลการพิจารณาภายใน 30 วันนับแต่วันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับใบสมัครและเอกสารที่เกี่ยวข้องครบถ้วนตามที่กำหนด โดยอาจมีความเห็นต่อแผนการทดสอบเพิ่มเติมได้ ○ ในกรณีของการสมัครเข้าทดสอบใน Enhanced Regulatory Sandbox หลังจากที่ผู้สมัคร ได้ยื่นเอกสารสมัครเข้าทดสอบอย่างเป็นทางการแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยจะแจ้งผลการพิจารณาภายใน 45 วันนับแต่วันที่

คำถาม	คำตอบ
	ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับใบสมัคร และเอกสารที่เกี่ยวข้องครบถ้วนตามที่กำหนด โดยอาจมีความเห็นต่อแผนการทดสอบเพิ่มเติมได้ ○ ในกรณีของการสมัครเข้าทดสอบใน Own Sandbox เป็นการทดสอบนวัตกรรมการเงินหรือสนับสนุนการให้บริการทางการเงินเฉพาะรายที่ทดสอบอยู่ในการดูแลของผู้ให้บริการทางการเงินเอง โดยผู้เข้าทดสอบต้องนำส่งกรอบนโยบาย Own Sandbox ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการของผู้ให้บริการทางการเงินหรือคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายก่อนนำส่งมายัง ธปท. ล่วงหน้าอย่างน้อย 15 วันก่อนเริ่มการทดสอบใน Own Sandbox ครั้งแรก
6. การทดสอบโครงการใน Sandbox ใช้ระยะเวลาานานเท่าไร และมีกระบวนการประเมินความสำเร็จอย่างไร	หลังจากที่ ธปท. ได้รับเอกสารและข้อมูลครบถ้วนและแจ้งผลการพิจารณาเข้าทดสอบกลับไปแล้ว ผู้สมัครที่ได้รับการอนุมัติสามารถเริ่มทดสอบโครงการตามระยะเวลาที่แจ้งไว้ โดยเฉลี่ยแต่ละโครงการจะทดสอบประมาณ 6-12 เดือน การประเมินโครงการที่เข้าสอบใน Sandbox จะขึ้นอยู่กับลักษณะของนวัตกรรมที่เข้าทดสอบ โดย ธปท. จะติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามกรอบการทดสอบ และตัวชี้วัดความสำเร็จที่ได้กำหนดไว้ร่วมกัน โดยผู้เข้าร่วมทดสอบต้องส่งรายงานผลการทดสอบตามตัวชี้วัดเป็นรายเดือนให้ ธปท. รับทราบและอาจมีการประชุมร่วมกันเพื่อติดตามความคืบหน้าหรือหารือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ
7. ผู้ให้บริการทางการเงินหรือประชาชนทั่วไปสามารถติดตามสถานะของโครงการในการเข้าร่วมทดสอบภายใต้ Regulatory Sandbox Guidelines ได้ที่ใดบ้าง	ธปท. จะแจ้งผลการพิจารณารับโครงการเข้าทดสอบใน Sandbox ทาง E-Mail ทั้งนี้ ธปท. จะเผยแพร่รายชื่อโครงการที่ทดสอบใน Regulatory Sandbox และ Enhanced Regulatory Sandbox บนเว็บไซต์ของ ธปท. (Link: https://www.bot.or.th/th/financial-innovation/digital-finance/fintech-in-thailand.html) พร้อมด้วยสถานะของโครงการ ประกอบด้วย 1. รับเข้าทดสอบ (Accepted) 2. อยู่ระหว่างทดสอบ (Testing) 3. ยุติการทดสอบ (Discontinued) 4. ทดสอบเสร็จสิ้น (Completed)
8. ผู้เข้าทดสอบสามารถเปลี่ยนแปลงขอบเขตการทดสอบ หรือขยายระยะเวลาในการทดสอบใน Sandbox หลังจากดำเนินการทดสอบไปแล้วได้หรือไม่	ผู้เข้าทดสอบสามารถเปลี่ยนแปลงขอบเขตและขอขยายระยะเวลาในการทดสอบได้ เช่น การเพิ่มกลุ่มลูกค้า การเพิ่มผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ทดสอบ การขยายระยะเวลาการทดสอบ เป็นต้น โดยผู้เข้าทดสอบจะต้องหารือและขออนุมัติกับ ธปท. ก่อนการดำเนินการ ซึ่ง ธปท. จะพิจารณาเป็นรายกรณี

คำถาม	คำตอบ
9. การนำโครงการออกจาก Sandbox มีหลักเกณฑ์และขั้นตอนการพิจารณาอย่างไร	หลักเกณฑ์พิจารณา ก่อนออกจาก การทดสอบใน Regulatory Sandbox และ Enhanced Regulatory Sandbox แบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้ 1. การทดสอบประสบความสำเร็จ (1.1) ผลการทดสอบเป็นไปตามเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จในการทดสอบที่กำหนด ซึ่งผู้เข้าร่วมทดสอบและ ธปท. ได้ตกลงร่วมกัน รวมถึงสามารถควบคุมความเสี่ยงได้รัดกุมและมีแนวทางคุ้มครองผู้ใช้บริการที่เหมาะสม และ (1.2) ผู้เข้าร่วมทดสอบสามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลของ ธปท. และหน่วยงานกำกับดูแลอื่น รวมถึงกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องได้ครบถ้วน 2. การทดสอบไม่ประสบความสำเร็จและต้องยุติการทดสอบ โดยเข้าข่ายอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (2.1) ผลการทดสอบไม่เป็นไปตามเป้าหมายหรือตัวชี้วัดความสำเร็จในการทดสอบที่กำหนด ซึ่งผู้เข้าร่วมทดสอบและ ธปท. ได้ตกลงร่วมกัน (2.2) พบข้อร้องเรียนหรือข้อบกพร่องจากผลิตภัณฑ์ กระบวนการดำเนินงาน หรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีผลกระทบต่อ การให้บริการอย่างมีนัยสำคัญ โดยผู้ให้บริการทางการเงินไม่สามารถดำเนินการหรือมีแนวทางปรับปรุงแก้ไข (2.3) ผู้เข้าร่วมทดสอบไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ตกลงร่วมกันกับ ธปท. ในระหว่างการทดสอบ เช่น การรายงานผลการทดสอบรายเดือน การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้องในการให้บริการ เป็นต้น (2.4) ผู้เข้าร่วมทดสอบแจ้งความจำนงที่จะยุติการทดสอบเอง ผู้ให้บริการทางการเงินสามารถยื่นขอลออกจาก Sandbox ผ่านระบบ e-Application ของ ธปท. หรือ ส่งอีเมลมาที่ FinancialTechnologyOffice@bot.or.th โดยนำส่งหนังสือแจ้งขอลออกจาก Sandbox พร้อมกับแนบข้อมูลประกอบการพิจารณาที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ อาจมีการนัดประชุมระหว่าง ธปท. และผู้ให้บริการทางการเงินเพื่อสรุปภาพรวมผลการทดสอบและหารือแนวทางการให้บริการในวงกว้างต่อไป ทั้งนี้ ในกรณีของ Own Sandbox เนื่องจากเป็นการทดสอบเฉพาะรายที่อยู่ในการดูแลของผู้ให้บริการทางการเงินเอง การออกจากการทดสอบจึงเป็นการดำเนินการตามแผนการทดสอบที่กำหนด เมื่อดำเนินการได้ตามเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จในการทดสอบที่กำหนด สามารถแจ้งผลการทดสอบและแจ้งออกจากการทดสอบให้แก่คณะกรรมการของบริษัททราบ และรายงานผลการดำเนินการมายัง ธปท.
10. ผู้ที่สนใจนำโครงการเข้าทดสอบใน Sandbox ของ ธปท. แต่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานกำกับดูแลอื่น อาทิ ก.ล.ต.	ผู้ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานกำกับดูแลอื่น ๆ สามารถเข้าทดสอบใน Sandbox ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในกรอบ Enhanced Regulatory Sandbox ได้ โดย ธปท. จะพิจารณาวัตถกรรมการเงินดังกล่าวเป็นรายกรณี

คำถาม	คำตอบ
หรือ คปภ. หรือ สามารถเข้าทดสอบได้หรือไม่	ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ให้บริการทางการเงินประกอบธุรกิจที่มีกฎหมายอื่นกำหนดให้ต้องปฏิบัติตาม หรือต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานกำกับดูแลหลักให้เข้าทดสอบ ผู้ให้บริการทางการเงินจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวด้วย

คำถาม-คำตอบเพิ่มเติมสำหรับ Enhanced Regulatory Sandbox

คำถาม	คำตอบ
1. การตรวจสอบเรื่องการประกอบธุรกิจจะอย่างไร	ผู้เข้าทดสอบมีเอกสารชี้แจงและรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขการไม่ประกอบธุรกิจ เช่น (1) การ declare การคำนวณประมาณการรายได้-ต้นทุน: ที่ได้รับการรับรองจากผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบโดยตรงในการควบคุมดูแลการทำบัญชี เช่น CFO หรือ Treasurer ก่อนเริ่มทดสอบ โดยสามารถเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนได้เฉพาะเท่าที่ครอบคลุมต้นทุน (2) การกำหนด scope ระยะเวลา/ผู้ทดสอบ: ผู้เข้าทดสอบต้องมีเอกสารชี้แจงแผนการทดสอบที่ชัดเจน ตามแบบประเมินความพร้อมในการสมัครเข้าทดสอบที่ ธปท. กำหนดขึ้นในแต่ละโครงการ
2. การเพิ่มหรือลดกรอบระยะเวลาในการทดสอบสามารถทำได้หรือไม่	โดยทั่วไปกรอบระยะเวลาการทดสอบ 6 - 12 เดือน เพียงพอสำหรับทั้งผู้เข้าทดสอบและ ธปท. ในการให้บริการและประเมินผลการทดสอบ ทั้งนี้ ธปท. จะพิจารณาประโยชน์ของ use case ที่นำเสนอเป็นหลัก ซึ่งผู้ที่ได้รับเลือกเข้าทดสอบต้องหารือกับ ธปท. เพื่อพิจารณากำหนดระยะเวลาทดสอบที่เหมาะสมกับ lifecycle ของผลิตภัณฑ์ในแต่ละกรณี
3. การออกจากการทดสอบกรณี que การทดสอบประสบความสำเร็จสามารถออกให้บริการในวงกว้างได้หรือไม่ / ธปท. จะออกเกณฑ์มารองรับอย่างไร	ธปท. จะพิจารณาการออกหลักเกณฑ์กำกับดูแลคู่ขนานไประหว่างการทดสอบและ ธปท. จะสื่อสารความคืบหน้าอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีการออก public hearing ตามกระบวนการที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ผู้เข้าทดสอบที่ประสงค์จะออกจากการทดสอบเพื่อให้บริการในวงกว้างสำหรับกรณี que การทดสอบประสบความสำเร็จจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์กำกับดูแลที่เกี่ยวข้องด้วย
4. กรณีที่ use case เกี่ยวเนื่องกับหลักเกณฑ์การกำกับดูแลของหน่วยงานกำกับดูแลอื่นต้องมีแนวทางการดำเนินการอย่างไร	ผู้สนใจเข้าทดสอบ พิจารณาว่า use case เกี่ยวข้องกับหน่วยงานกำกับดูแลใดเป็นหลัก และให้ติดต่อกับหน่วยงานกำกับดูแลนั้น ๆ ในช่องทางที่กำหนด ทั้งนี้ หน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องจะประสานงานกัน รวมถึงพิจารณาดำเนินการเพื่อลดข้อจำกัด ด้านนโยบาย/เกณฑ์ ไม่ให้เป็นอุปสรรคในการทดสอบด้วย
5. ผู้เข้าทดสอบมีภาระในการรายงานข้อมูลอย่างไร	ธปท. จะพิจารณากำหนดรูปแบบการรายงานข้อมูลให้เหมาะสมกับประเภทและขอบเขตบริการทางการเงินของผู้เข้าทดสอบและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เช่น

คำถาม	คำตอบ
	ความถี่และรายละเอียดของการรายงานข้อมูล เป็นต้น เพื่อให้ไม่ให้เป็นภาระกับผู้เข้าทดสอบมากเกินไปและเพียงพอสำหรับการติดตามประเมินผล
6. กรณีที่มีการเปิดทดสอบ Theme อื่นต่อไปในอนาคต จะมีการดำเนินการอย่างไร	ธปท. จะเปิดรับฟังความคิดเห็นทุกครั้งที่มีการเปิดทดสอบใน Theme ใหม่ หรือ หากภาคเอกชนมี use cases ที่มีประโยชน์และเข้าข่ายต้องทดสอบ ก็สามารถหารือกับ ธปท. ได้เป็นรายกรณี

ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2567